

Η ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:

[Σμαράγδα Χρυσοστόμου](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:

22/07/2021

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

Η γνωριμία με τον Μινιμαλισμό στη Μουσική και στα Εικαστικά

Δημιουργοί / Συντελεστές

Κυριακή Ζαχαροπούλου, ΠΕ79.01

Σμαράγδα Χρυσοστόμου

Συνοπτική περιγραφή

Σκοπός του σεναρίου είναι η προσέγγιση του Μινιμαλιστικού στίλ στη Μουσική και τα Εικαστικά με ένα βιωματικό και διαθεματικό τρόπο, η καλλιέργεια της ενεργητικής ακρόασης των μαθητών/-τριών, ο πειραματισμός, ο αυτοσχεδιασμός και η δημιουργία της δικής τους μουσικής αξιοποιώντας μινιμαλιστικές τεχνικές σύνθεσης.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Μουσική

Εικαστικά

Θέμα (τα)

Μουσική σύνθεση, εικαστική σύνθεση

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Το σενάριο είναι συμβατό με το Πρόγραμμα Σπουδών Μουσικής, καθώς στοχεύει στην ακρόαση και γνωριμία με συγκεκριμένα είδη και στυλ μουσικής, στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων ελεύθερης έκφρασης και μουσικής δημιουργίας, ικανοτήτων εκτέλεσης μουσικών κομματιών και παρουσίασής τους, στην καλλιέργεια κριτικής στάσης και στην εξοικείωση με λογισμικά επεξεργασίας ήχου και εικόνας.

Γλώσσα (ες) σεναρίου

ελληνικά

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκεπτικό του σεναρίου / Αιτιολόγηση των επιλογών

Μέσω της αξιοποίησης της μεθόδου Project, οι μαθητές/-τριες αναμένεται να καλλιεργήσουν την κριτική-ενεργητική τους ακρόαση και να συμμετάσχουν σε ατομικές και συνεργατικές δημιουργικές μουσικές δραστηριότητες. Παράλληλα, αξιοποιούνται εναλλακτικά και αυθεντικά εργαλεία αξιολόγησης, όπως είναι οι ρουμπρικές αξιολόγησης και ο φάκελος επιτευγμάτων, θέτοντας το μαθητή και τη μαθήτριά στο κέντρο των επιλογών τους και της αναστοχαστικής τους διαδικασίας.

Πρωτοτυπία – Καινοτομία

Η πρωτοτυπία του σεναρίου έγκειται στην αξιοποίηση Τ.Π.Ε. με στόχο την ανάπτυξη ιδιαίτερα δημιουργικών και συνεργατικών μουσικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης που συμβάλλουν αποτελεσματικά στη βελτίωση της αυτοαξιολόγησης του/της μαθητή/-τριας, στην κατανόηση της μαθησιακής του/της πορείας και στην ανάπτυξη των μεταγνωστικών του/της ικανοτήτων.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Με βάση το πλαίσιο της μεθόδου Project, η παιδαγωγική προσέγγιση είναι μαθητοκεντρική και εφαρμόζονται στρατηγικές ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας, καθώς και βιωματικές και διαθεματικές προσεγγίσεις.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Επίπεδο Μουσικού Οργάνου

Ανάλογα με τις απαιτήσεις ή/και τους μαθητές/τριες

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

γυμνάσιο, γενικό λύκειο

Τάξη

Γ' Γυμνασίου, Α' Λυκείου, Β' Λυκείου, Γ' Λυκείου

Ηλικιακή ομάδα

Από 15 Έως 18

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μεσαία διάρκεια: από 4 ώρες έως 1 μήνα

5-6 διδακτικές ώρες

Χώρος υλοποίησης

Τάξη / Αίθουσα Μουσικής, Εργαστήριο Η/Υ

Ενορχήστρωση τάξης

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Οι μαθητές/τριες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο, δημιουργώντας πρωτότυπα έργα ατομικά ή σε ομάδες, ενώ ο/η εκπαιδευτικός έχει ρόλο συμβουλευτικό και καθοδηγητικό.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Οι μαθητές και μαθήτριες διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους διδασκαλίας, προηγούμενη καλή γνώση χρήσης του υπολογιστή, κατοχή βασικών δεξιοτήτων στη χρήση διαδικτύου και γνώση χρήσης του λογισμικού Musescore.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Μουσικά όργανα, Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, ηχεία ή ακουστικά, συσκευή ηχογράφησης, Audacity, Musescore

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Γνώσεις

Οι μαθητές/-τριες αναμένεται να:

- κατανοήσουν την έννοια του μοτίβου ως δομικού στοιχείου της μουσικής και των εικαστικών
- διακρίνουν αναλογίες και μοτίβα στη φύση και στην τέχνη
- ακούσουν έργα μινιμαλιστικού στυλ
- αναγνωρίσουν και να συνδέσουν τα χαρακτηριστικά του μινιμαλισμού στη μουσική και στα εικαστικά

Δεξιότητες

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- επινοούν νέες μουσικές ιδέες εφαρμόζοντας διαφορετικές συνθετικές τεχνικές
- αξιοποιήσουν μουσικό λογισμικό καταγραφής παρτιτούρας (π.χ. Musescore) για την εξοικείωση με τη μουσική γραφή και την κατανόηση της μουσικής θεωρίας
- χρησιμοποιήσουν λογισμικό επεξεργασίας και ηχογράφησης ήχου (π.χ. Audacity)

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- εκφράσουν τις μουσικές ιδέες τους ελεύθερα χωρίς το φόβο του λάθους και να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους
- καλλιεργήσουν αισθητικά κριτήρια, να διατυπώνουν συλλογισμούς και να αξιολογούν ποικιλία μουσικών ειδών
- αποκτήσουν κριτική στάση και να ευαισθητοποιηθούν πάνω σε θέματα ακουστικής οικολογίας

Εκπαιδευτικοί πόροι

Επαναλαμβανόμενα ψηφιοθετήματα στην τέχνη <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7129?locale=el>

Σχήματα στη φύση

https://en.wikipedia.org/wiki/Patterns_in_nature

M. Ravel: Bolero - with scrolling score:

<https://www.youtube.com/watch?v=CJRE1y5uxOM&t>

Παραδείγματα για riff - ostinato – loop:

<https://www.musictheoryacademy.com/understanding-music/ostinato/>

Απόσπασμα από την ταινία Koyaanisqatsi:

<https://www.youtube.com/watch?v=i4MXPlpj5sA>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ & ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Η πορεία που ακολουθείται βασίζεται στην ομαδοσυνεργατική προσέγγιση. Οι μαθητές/τριες σε ομάδες ακούν, δημιουργούν, συζητούν.

Το διδακτικό σενάριο περιλαμβάνει 7 διαφορετικές δραστηριότητες:

1η διδακτική ώρα

1. Αφόρμηση: Παρατηρώ επαναλαμβανόμενα μοτίβα στη φύση και στα Εικαστικά
2. Επαναλαμβανόμενα μοτίβα στη μουσική

2η διδακτική ώρα

3. Αυτοσχεδιασμός – Εισαγωγή στον Μινιμαλισμό
4. Ηχογράφηση ολοκληρωμένου τραγουδιού

3η, 4η διδακτική ώρα

5. Η σημασία της μουσικής επένδυσης στην ταινία Koyaanisqatsi (1ο φύλλο εργασίας)

5η, 6η διδακτική ώρα

6. Μουσική δημιουργία στο στυλ του Μινιμαλισμού
7. Αυτοαξιολόγηση - ετεροαξιολόγηση μουσικών δημιουργιών

Δραστηριότητα 1

Τίτλος δραστηριότητας

Αφόρμηση: Παρατηρώ επαναλαμβανόμενα μοτίβα στη φύση και στα Εικαστικά

Συνοπτική περιγραφή

Η δραστηριότητα ξεκινά με μια μικρή συζήτηση για το τι είναι μοτίβο και πού μπορούμε να παρατηρήσουμε επαναλαμβανόμενα μοτίβα στη φύση.

Οι μαθητές/τριες παρατηρούν τις εικόνες με τα έργα τέχνης στο μαθησιακό αντικείμενο «Επαναλαμβανόμενα ψηφοθετήματα στην τέχνη» (φωτόδεντρο) και διακρίνουν τα μοτίβα που τις χαρακτηρίζουν. Με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα/βιντεοπροβολέα κυκλώνουν όλες εκείνες τις περιπτώσεις, όπου υπάρχει κάποιου είδους επανάληψη.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- κατανοήσουν την έννοια του μοτίβου στα Εικαστικά και στη φύση

Εκτιμώμενη διάρκεια

20'

Δραστηριότητα 2

Τίτλος δραστηριότητας

Επαναλαμβανόμενα μοτίβα στη μουσική

Συνοπτική περιγραφή

Στη δεύτερη δραστηριότητα, οι μαθητές/-τριες διερευνούν την έννοια του μοτίβου και την αξιοποίηση της επανάληψης στη μουσική, ενώ εισάγονται στην έννοια του "ostinato". Απαντούν σε ερωτήματα όπως: με ποιο τρόπο χρησιμοποιούνται τα μοτίβα και τα ostinato στη μουσική, πώς βοηθούν την εξέλιξη του μουσικού έργου και την αντίληψή του; Ποια η σχέση τους με την επανάληψη και τη συμμετρία;

Οι μαθητές/τριες εισάγονται σε παρόμοιες έννοιες (riff - loop) από τη δημοφιλή μουσική και βρίσκουν παραδείγματα από διάφορα μουσικά στιλ στην πλατφόρμα YouTube.

Στη συνέχεια, οι μαθητές/-τριες ακούν το Bolero του Ravel. Με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα προβάλλεται παράλληλα η παρτιτούρα, πάνω στην οποία σημειώνονται από τους μαθητές/-τριες τα ρυθμικά και μελωδικά ostinati. Οι μαθητές/-τριες απαντούν σε ερωτήματα αναφορικά με τα όργανα που εκτελούν τα μοτίβα αυτά και προσπαθούν να αναπαράγουν σε όργανα της τάξης ή με το σώμα τους το ostinato του ταμπούρου.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- παρατηρήσουν και να μπορούν να διακρίνουν το μουσικά μοτίβα, ρυθμικά και μελωδικά ostinato, καθώς και τη δυναμική χρήση της επανάληψης στο Μπολερό του Ραβέλ και σε άλλα μουσικά κομμάτια από άλλα είδη μουσικής.

Εκτιμώμενη διάρκεια

25'

Δραστηριότητα 3

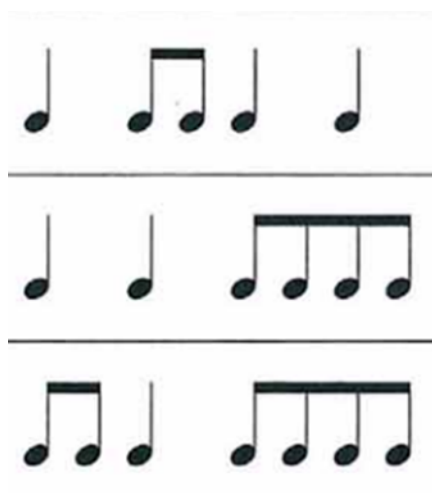
Τίτλος δραστηριότητας

Αυτοσχεδιασμός – Εισαγωγή στον Μινιμαλισμό

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές/-τριες επιλέγουν κάποιο μουσικό όργανο (μελωδικό ή κρουστό) από τα όργανα της τάξης. Επιλέγουν ή δημιουργούν κάποιο ρυθμικό ή μελωδικό μοτίβο, όπως τα παρακάτω (βλ. Σχήμα 1). Παίζουν όλοι μαζί τη μελωδία ή/και το ρυθμό κάθε μοτίβου. Στη συνέχεια, με τη σειρά παίζουν το κάθε μοτίβο αυτοσχεδιάζοντας, παραλλάσσοντας τις δυναμικές, την ταχύτητα, τη μελωδία, το ρυθμό.

Σχήμα 1: παράδειγμα ρυθμικών μοτίβων

Σε μια άλλη δραστηριότητα, οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες 3-5 ατόμων. Η πρώτη ομάδα δημιουργεί αυτοσχεδιάζοντας και παίζει ένα μοτίβο επαναλαμβανόμενο (ostinato). Από κάθε ομάδα εισάγονται νέα μοτίβα, το κάθε ένα προσθετικά, σαν μια δεύτερη- τρίτη κ.ο.κ. φωνή, με τη βοήθεια κάποιου μαέστρου που καθοδηγεί τις ομάδες για την είσοδό τους. Το μουσικό κομμάτι καταλήγει στο αρχικό μοτίβο της πρώτης ομάδας, το οποίο εκτελούν με επανάληψη όλες οι φωνές ταυτόχρονα. Στο τέλος, μπορεί να γίνει ηχογράφηση των δραστηριοτήτων και συζήτηση για το ηχητικό αποτέλεσμα στην ολομέλεια. Γι' αυτό το σκοπό μπορεί να αξιοποιηθεί μία συσκευή ηχογράφησης ή ακόμα ένα λογισμικό, όπως είναι το Audacity.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- αυτοσχεδιάζουν ατομικά ή σε ομάδες αξιοποιώντας μοτίβα και εξελίσσοντας τα, με την παραλλαγή διαφορετικών μουσικών στοιχείων τους.

Εκτιμώμενη διάρκεια

45'

Δραστηριότητα 4

Τίτλος δραστηριότητας

Η μουσική επένδυση στην ταινία Koyaanisqatsi

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές/τριες παρακολουθούν ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από την ταινία “Κογιανισκάτσι: Ζωή χωρίς ισορροπία” (Koyaanisqatsi: Life out of Balance, Godfrey Reggio). Σχηματίζουν ομάδες και συμπληρώνουν το 1ο φύλλο εργασίας, πάνω σε θέματα που αφορούν τη θεματολογία της ταινίας και το ρόλο που παίζει το soundtrack στη δημιουργία της συναισθηματικής ατμόσφαιρας. Συζητούν τις απαντήσεις τους στην ολομέλεια.

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- παρατηρήσουν τη δύναμη της εικόνας και τον προσθετικό ρόλο που έχει η μουσική σε ένα οπτικοακουστικό έργο κατά τη δημιουργία συναισθηματικής ατμόσφαιρας

Εκτιμώμενη διάρκεια

90΄

Δραστηριότητα 5

Τίτλος δραστηριότητας

Μουσική δημιουργία στο στυλ του Μινιμαλισμού

Συνοπτική περιγραφή

Οι μαθητές και οι μαθήτριες δημιουργούν μία μουσική σύνθεση, συμπληρώνοντας το 2ο φύλλο εργασίας. Οι μαθητές/τριες εργάζονται σε ομάδες σε σταθμούς εργασίας και δημιουργούν συνθέσεις με βάση τα χαρακτηριστικά της μινιμαλιστικής μουσικής. Αναμένεται να χρησιμοποιήσουν λογισμικό γραφής παρτιτούρας (π.χ. musescore) για τη δημιουργία της σύνθεσής τους.

Τα τελικά προϊόντα από τις ομαδικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στην ολομέλεια. Οι μαθητές/-τριες αξιολογούν την ποιότητα των ομαδικών έργων, τη δικιά τους συμμετοχή και τη λειτουργία της ομάδας τους κατά τη διάρκεια της συνεργασίας. Συζητούν απαντώντας σε ερωτήματα όπως τα παρακάτω: Είναι ικανοποιημένοι/ες από το αποτέλεσμα; Θα άλλαζαν κάτι; Πόσο επιτυχημένο είναι το αισθητικό αποτέλεσμα; Τους άρεσει; Τι συναισθήματα μεταδίδει; Υπάρχει συμφωνία μεταξύ του κοινού και του συνθέτη; Πώς αντιλαμβάνονται οι δυο πλευρές το ίδιο μουσικό έργο; Ποια είναι η γνώμη τους για το έργο που παράγει ένας συνθέτης; Πόσο δύσκολο είναι να συνθέτει κανείς μουσική; Τους άρεσε η διαδικασία της δημιουργίας; Ποια συναισθήματα ένιωθαν όσο έγραφαν μουσική; Έχουν ξανανιώσει παρόμοια συναισθήματα;

Διδακτικοί στόχοι / Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- δημιουργήσουν συνεργατικά μία μινιμαλιστική σύνθεση, αξιοποιώντας το λογισμικό Musescore

Εκτιμώμενη διάρκεια

90΄

Φύλλα εργασίας

1ο Φύλλο ανάπτυξης δραστηριότητας και εργασίας για τη Δραστηριότητα «Η μουσική επένδυση στην ταινία Koyaanisqatsi»

1. Αφού δείτε το απόσπασμα της ταινίας “Koyaanisqatsi”, μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα εδώ:

<https://www.kathimerini.gr/culture/124150/filip-gklas-den-eimai-minimalistis/>

<http://users.uoi.gr/kopi/?p=2074>

Στη συνέχεια, απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα σχετικά με το περιεχόμενο της ταινίας και του soundtrack.

α) Πώς θα περιγράφατε το θέμα της ταινίας περιληπτικά; Γιατί πιστεύετε ότι επιλέχθηκε η λέξη “Koyaanisqatsi” ως τίτλος της ταινίας;

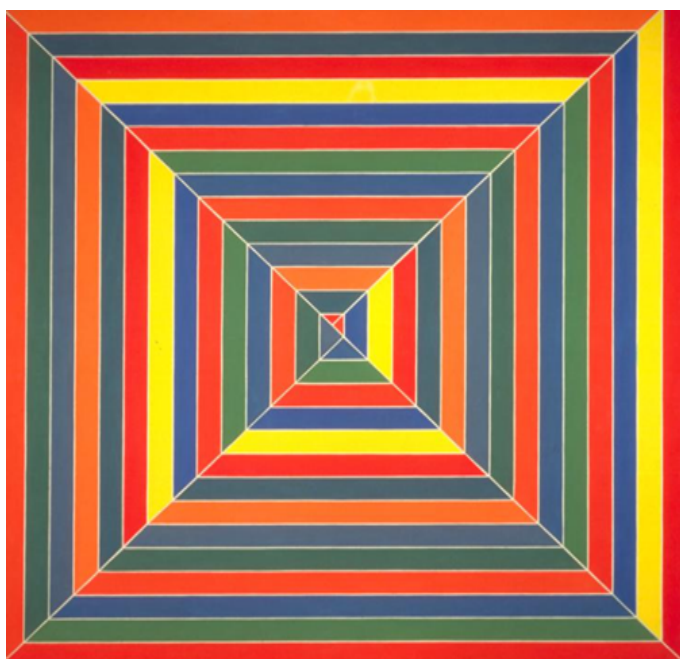
β) Σας άρεσει η μουσική που έγραψε για την ταινία ο Philip Glass; Γιατί; Πώς θα χαρακτηρίζατε τη μελωδία, το ρυθμό, τα ηχοχρώματα, την αρμονία, τη ρυθμική αγωγή, τη φόρμα; Πώς χρησιμοποιείται η επανάληψη από το συνθέτη;

γ) Ποιο είναι το μήνυμα που θέλει να επικοινωνήσει ο σκηνοθέτης; Πώς βοηθάει σε αυτό το σκοπό η μουσική του Philip Glass; Πώς απεικονίζεται η τεχνολογία, πώς η φύση και πώς ο άνθρωπος στην ταινία;

δ) Γιατί ο σκηνοθέτης επέλεξε να μην χρησιμοποιήσει πλοκή, αφήγηση και διαλόγους; Μπορεί η μουσική να καλύψει το κενό αυτό της αφήγησης;

ε) Τι έχει αλλάξει από το 1982 που δημιουργήθηκε η ταινία; Πώς θα περιγράφατε το περιβάλλον που ζει ο σύγχρονος άνθρωπος; Πώς θα περιγράφατε τη ζωή και τους ρυθμούς της στην πόλη σας; Πρέπει να αλλάξει κάτι; Γιατί;

2. Η μουσική του Philip Glass για το φιλμ "Koyaanisqatsi" ανήκει στο μουσικό στιλ που ονομάζεται μιμιμαλισμός. Δείτε τον παρακάτω ζωγραφικό πίνακα:

Εικόνα 1: Πίνακας του Frank Stella ([Hyena Stomp](http://www.tate.org.uk) 1962, www.tate.org.uk)

Διαβάστε εδώ για το μιμιμαλισμό στα εικαστικά http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4706/Istoria-tis-Technis_B-G-EPAL_html-apli/index19.html

α) Πώς θα περιγράφατε τον πίνακα αναφορικά με τα χρώματα, τις γραμμές, τη φόρμα, τη χρήση επανάληψης;

β) Σας αρέσει ο πίνακας; Γιατί;

γ) Τι συναισθήματα σας μεταφέρει;

δ) Ποια πιστεύετε ότι είναι τα κοινά σημεία με το μιμιμαλισμό στη μουσική;

2ο Φύλλο εργασίας/ αξιολόγησης για τη Δραστηριότητα «Μουσική δημιουργία στο στιλ του Μιμιμαλισμού»

Τώρα μπορείτε να δημιουργήσετε τη δικιά σας μινιμαλιστική σύνθεση ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα. Βασικός στόχος είναι να δημιουργήσετε μοτίβα-ostinati και τα μετασχηματίσετε σταδιακά. Μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα μινιμαλιστικής σύνθεσης εδώ: <https://musescore.com/user/27996550/scores/6693029>.

1ο βήμα: Χρησιμοποιείτε ένα λογισμικό γραφής παρτιτούρας (π.χ. Musescore) και δημιουργήστε ένα μελωδικό-ρυθμικό μοτίβο από πέντε νότες. Επαναλάβετε το μοτίβο πέντε φορές.

2ο βήμα: Στη συνέχεια, αυξήστε το μοτίβο κατά μία νότα. Επανάληψη άλλες πέντε φορές.

3ο βήμα: Τώρα δοκιμάστε να αλλάξετε μία νότα από το μοτίβο σας ή να προσθέσετε μία αλλοίωση (μεταμόρφωση). Επανάληψη πέντε φορές. Αλλάξτε άλλη μία νότα και πάλι επανάληψη.

4ο βήμα: Ξεκινήστε μονοφωνικά και σταδιακά προσθέστε επιπλέον φωνές σχηματίζοντας μία ενδιαφέρουσα αρμονική υφή. Με τη βοήθεια του λογισμικού γραφής παρτιτούρας μπορείτε να προσθέσετε δεύτερη και τρίτη φωνή (όργανο) στο έργο σας (επικάλυψη - layering). Προσθέστε ακριβώς τα ίδια μοτίβα που δημιουργήσατε στην πρώτη φωνή (βήμα 1-3), αλλά τοποθετείστε τα χρονικά με καθυστέρηση π.χ. ενός τετάρτου (απόκλιση φάσης). Επίσης, μπορείτε να αλλάξετε τη ρυθμική τους αξία (π.χ. να τη διπλασιάσετε).

5ο βήμα: Ολοκληρώστε τη σύνθεσή σας με μία coda όπου όλες οι φωνές/όργανα παίζουν το ίδιο μοτίβο (ομοφωνία). Χρησιμοποιείτε ένα προηγούμενο μοτίβο αφαιρώντας μία ή δύο νότες. Επαναλάβετε για πέντε φορές.

6ο βήμα: Προσθέστε δυναμικές στη σύνθεσή σας.

7ο βήμα: Εξάγετε τη μουσική που συνθέσατε ως αρχείο .mp3 ή .wav.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

Είδος αξιολόγησης

Αυτοαξιολόγηση – ετεροαξιολόγηση – ρουμπρίκα αξιολόγησης

Εργαλείο/α αξιολόγησης

Η διαδικασία αξιολόγησης και κριτικού αναστοχασμού είναι ενσωματωμένη στις δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν πιο πάνω και έχει τη μορφή τόσο διαμορφωτικής όσο και τελικής αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται στοιχεία για την αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς επίσης της ομαδοσυνεργατικής διαδικασίας και εφαρμογής της τεχνολογίας και των ψηφιακών πόρων. Επιπλέον, ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να αξιοποιήσει ρουμπρίκα αξιολόγησης για την αξιολόγηση της μουσικής σύνθεσης (βλέπε παρακάτω). Τέλος, το τελικό

συνεργατικό αποτέλεσμα θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος ενός φακέλου επιτευγμάτων (portfolio) του μαθητή και της μαθήτριας, μέσω της δημοσίευσής του αρχείου ήχου ή της παρτιτούρας στο χώρο e-portfolio της e-me ή του σχολικού δικτύου (<http://e-portfolio.sch.gr/>). Εναλλακτικά, μπορούν να αξιοποιηθούν άλλες πλατφόρμες που υποστηρίζουν δημοσίευση φακέλων επιτευγμάτων, όπως είναι για παράδειγμα το <https://mahara.org/>.

Ρουμπρίκα αξιολόγησης

Κριτήρια Αξιολόγησης Δημιουργίας Συνεργατικής Μινιμαλιστικής Σύνθεσης	Βαθμοί / Επίπεδα			
	Άριστα	Πολύ Καλά	Καλά	Μέτρια
Δημιουργία ενός αρχικού μελωδικού-ρυθμικού μοτίβου με πέντε νότες που παρουσιάζει ενδιαφέρον	4	3	2	1
Ανάπτυξη μοτίβων με την προσθήκη νοτών ή την αφαίρεση νοτών ή με τη μέθοδο της μεταμόρφωσης	4	3	2	1
Αποτελεσματική και	4	3	2	1

ενδιαφέρουσα
αξιοποίηση
μοτίβων ως
ostinato

Χρήση 4 3 2 1
δυναμικών

Αξιοποίηση της 4 3 2 1
τεχνικής της
απόκλισης
φάσης μέσω της
ρυθμικής
μετατόπισης
των μοτίβων

Δημιουργία 4 3 2 1
ενδιαφέρουσας
αρμονικής υφής
μέσω της
επικάλυψης (layering)

Επιτυχημένη 4 3 2 1
δημιουργία
κατάληξης (coda) με
δημιουργία
ομοφωνικού
αποτελέσματος

Ικανοποιητική 4 3 2 1
χρήση του
λογισμικού
Musescore

Επιτυχημένη 4 3 2 1

εξαγωγή του
μουσικού
κομματιού σε
αρχείο mp3 ή
wav.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Η διδακτική ενότητα μπορεί να επεκταθεί διαθεματικά και διεπιστημονικά με τη δημιουργία ενός εικαστικού έργου με μινιμαλιστικές τεχνικές και τη συμβολή του/της εκπαιδευτικού των εικαστικών.

Επιπλέον, η μουσική δημιουργία των παιδιών θα μπορούσε να εκτελεσθεί από τα ίδια τα παιδιά με διαφορετικά μουσικά όργανα και το έργο να ηχογραφηθεί. Στη συνέχεια, να δημιουργηθεί οπτικοποίηση της μουσικής μέσω της δημιουργίας βίντεο (π.χ. με αξιοποίηση powerpoint, movie maker κ.α.), καθώς και εκτέλεση του έργου σε κάποια εκδήλωση.

Μία δραστηριότητα επέκτασης θα μπορούσε να αφορά τη βελτίωση των εκτελεστικών ικανοτήτων των μαθητών/-τριών μέσω της φωνητικής και οργανικής εκτέλεσης του βασικού θέματος της ταινίας “Koyaanisqatsi” (βλ. <https://musescore.com/user/162972/scores/875516>).

Σε μια άλλη δραστηριότητα, οι μαθητές/τριες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν ένα μουσικό ντοκιμαντέρ με περιβαλλοντικό θέμα (π.χ. το αστικό τοπίο της περιοχής μου) στο στίλ του “Koyaanisqatsi” με χρήση δικιάς τους μουσικής επένδυσης, αξιοποιώντας μινιμαλιστικές ή άλλες τεχνικές σύνθεσης. Βασικός στόχος τους είναι να ερευνήσουν, να ενημερώσουν, να προβληματίσουν τη σχολική ή ευρύτερη τοπική κοινότητα σχετικά με ένα θέμα που αφορά τη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον.

Βιβλιογραφία

Hickey, M. (2012). *Music outside the lines: Ideas for composing in K-12 music classrooms*. Oxford University Press

Mellor, L. (2008). Creativity, originality, identity: Investigating computer-based composition in the secondary school. *Music Education Research*, 10(4), 451-472.

Wise, S. (2016). Secondary school teachers' approaches to teaching composition using digital technology. *British journal of music education*, 33(3), 283.

Επιπλέον ψηφιακό περιεχόμενο και εργαλεία

Φύλλα εργασίας και δραστηριότητες πάνω στο Bolero του Ravel: <https://www.tso.com.au/wp-content/uploads/2019/10/07-Bolero-Resource-Booklet-20022019.pdf>

Η δημιουργία του φιλμ από τον σκηνοθέτη Godfrey Reggio (με αγγλικούς υπότιτλους) <https://www.youtube.com/watch?v=OJABMvjM3fg>

Το βασικό θέμα του soundtrack της ταινίας "Koyaanisqatsi" στο musescore <https://musescore.com/user/162972/scores/875516>

Υποστηρικτικό υλικό πάνω στο μινιμαλισμό: http://www.princehenrys.co.uk/_files/study%20support/43878ba15fa31017e7f4bc19e560d4f6.pdf

Μινιμαλιστικές Μουσικές τεχνικές: <https://www.youtube.com/watch?v=v0AwZrsxVnQ>

Τεχνικές σύνθεσης μινιμαλισμού (σελ.40): http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Grafeia/Graf_Ereynas_B/2018/PS_Odigoι_Ekpkou/

Μουσικοί πειραματισμοί και ανατροπές: <http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/10886>

Οστινάτο – διδακτικό σενάριο για Γυμνάσιο: <http://aesop.iep.edu.gr/node/15558/3975>

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια Αισθητικής Αγωγής με τη μέθοδο project](#)».